

Akutní závrať a porucha rovnováhy z pohledu zobrazovacích metod

MUDr. Lukáš Martinkovič

Neuro-otologické centrum 1. LF UK, 2. LF UK a FN Motol, Praha

Neurologická klinika 2. LF UK a FN Motol, Praha

Závrať a porucha rovnováhy patří mezi časté stížnosti pacientů na akutních ambulancích. Až 15 % z nich je potenciálně v ohrožení života, zejména na podkladě kardio/cerebro-vaskulárních příhod. Použití zobrazovacích metod je hojně využíváno, nicméně jejich výtěžnost v akutní fázi je nízká. CT mozku u pacientů se symptomatikou ze zadního povodí prokazuje akutní ischemii jen v několika procentech případů, přesnější MRI je v prvních 48 hodinách zatížena falešně negativními výsledky až ve 20 % případů. Pečlivý odběr anamnézy a provedení základního vestibulárního vyšetření (protokol HINTS+, STANDING) vede ke spolehlivému odlišení centrální a periferní etiologie. Provádění polohových manévřů patří mezi základní vyšetřovací postupy nejen u pacientů s epizodickým polohově vázaným vertigem.

Klíčová slova: akutní závrať, porucha rovnováhy, cévní mozková příhoda, TIA, vestibulární migréna, HINTS+, STANDING, CT mozku, CT angiografie, MRI.

Acute dizziness and balance disorders: an imaging perspective

Vertigo and balance disorders are among the common patients complaints in emergency rooms. Up to 15 % of them are potentially life-threatening, especially based on cardio/cerebro-vascular events. The use of imaging methods is widely used, but their yield in the acute phase is still low. Noncontrast brain CT in patients with symptoms from posterior fossa shows acute ischemia in only a few percent of cases, more accurate MRI is in the first 48 hours falsely negative in up to 20 % of cases. Careful history taking and performing a basic vestibular examination (HINTS+, STANDING protocol) leads to a reliable distinction between central and peripheral etiology. Performing positional maneuvers is one of the basic examination procedures not only in patients with triggered episodic vertigo.

Key words: acute dizziness, balance disorder, stroke, TIA, vestibular migraine, HINTS+, STANDING, Noncontrast brain CT, CT angiography, MRI.

Úvod

Závrať a porucha rovnováhy patří mezi časté stížnosti pacientů na akutních ambulancích. Dle epidemiologických dat zahrnují tyto pacienti 2,1–4,4 % všech návštěv, což např. v USA odpovídá cca 4,5 milionu pacientů ročně (Cheung et al., 2010; Ljunggren et al., 2018; Newman-Toker, 2016; Newman-Toker et al., 2008).

Většina pacientů spadá do kategorie nezávažných diagnóz, mezi nejčastější příčiny

patří nežádoucí účinky léků a ortostatická hypotenze. Mezi nejčastější periferní vestibulární příčiny patří benigní paroxysmální polohové vertigo (BPPV) a vestibulární neuronitida (Zwergal et Dieterich, 2020). Oproti tomu až 15 % pacientů má potenciálně život ohrožující onemocnění, zejména kardiovaskulární či cerebrovaskulární (Newman-Toker et al., 2008). Cévní mozková příhoda (CMP) tvoří 3–5 % případů (Newman-Toker et Edlow,

DECLARATIONS:

Declaration of originality:

The manuscript is original and has not been published or submitted elsewhere.

Conflict of interest:

Not applicable.

Consent for publication:

Not applicable.

Cit. zkr: *Neurol. praxi.* 2025;26(4):280-284

<https://doi.org/10.36290/neu.2025.035>

Článek přijat redakcí: 3. 2. 2025

Článek přijat k publikaci: 8. 4. 2025

MUDr. Lukáš Martinkovič

lukas.martinkovic@gmail.com